

Huvudman

Haparanda kommun
kommunen@haparanda.se

Beslut

Datum 2025-12-18

Dnr SI 2025:5949

Sida 1 (22)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Gränsskolan i Haparanda kommun.

Beslutet i korthet

Skolinspektionen har hösten 2025 inlett en tillsyn av Gränsskolan och har genomfört ett tillsynsbesök på skolan mellan den 30 september 2025 och den 2 oktober 2025. Skolinspektionen har även genomfört en intervju digitalt den 9 oktober 2025. Skolinspektionen tar i beslutet ställning till om verksamheten uppfyller skolförfattningarnas krav avseende undervisning i svenska som andraspråk, beslut om anpassad timplan för nyanlända elever, särskilt stöd och frånvaro.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns allvarliga och omfattande brister i skolans arbete med särskilt stöd som innefattar att skolan inte uppmärksammar och utreder elevers stödbehov. Bristerna medför att elever riskerar att inte ges det stöd som de har rätt till. Vidare finns brister vad gäller att ge särskilt stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram. Det föreligger även allvarliga brister gällande att utreda elevers frånvaro och att anmäla till huvudmannen när en utredning om frånvaro inleds.

Skolinspektionen bedömer även att det föreligger brister gällande undervisning i ämnet svenska som andraspråk då elever med behov av sådan undervisning inte får det. Därtill finns brister avseende beslut om anpassad timplan för nyanlända elever.

Skolinspektionen bedömer att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen och därför förelägger Skolinspektionen huvudmannen att vid vite vidta åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Haparanda kommun att vid vite av 1 500 000 kronor senast **30 april 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning i svenska som andraspråk, anpassad timplan för nyanlända elever, särskilt stöd och frånvaro. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Haparanda kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Haparanda kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning i svenska som andraspråk

1. Se till att elever som enligt skolans bedömning är i behov av undervisning i ämnet svenska som andraspråk ges sådan undervisning utifrån kursplanen i ämnet och att undervisningen behandlar kursplanens centrala innehåll. Av redovisningen ska framgå hur många elever som bedöms vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk, hur många elever som vid tidpunkten för redovisningen ges undervisning i svenska som andraspråk samt hur undervisningen i ämnet har organiserats. (10 kap. 4 och 8 §§ skollagen, 9 kap. 1 § och 5 kap. 14–15 §§ skolförordningen [2011:185] samt förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [SKOLFS 2010:37], nedan Lgr22, 5 Kursplaner)

Anpassad timplan för nyanlända elever

2. Se till att beslut om anpassad timplan endast fattas för nyanlända elever som har tagits emot i högstadiet i grundskolan och att ämnet idrott och hälsa inte anpassas bort. Av redovisningen ska framgå för vilka elever rektorn har fattat beslut om anpassad timplan samt vilka avvikelser som har gjorts från den timplan och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. (3 kap. 12 a och 12 h §§ skollagen)

Särskilt stöd

3. Se till att, vid minst ett tillfälle innan den 23 april 2026, informera samtliga lärare om skollagens krav avseende när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och skolans rutiner för detta. Om det kommer ny personal till skolan efter att sådan information har lämnats ska även den nya personalen få motsvarande information. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats. (2 kap. 34 a § och 3 kap. 7 § skollagen)
4. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till, eller som inkommit

men där utredning ännu inte startats, ska rektorn se till att starta en utredning. I varje sådan utredning om behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 18 december 2025 – den 23 april 2026 samt vilket datum utredning startat för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

5. Se till att elever som är i behov av särskilt stöd ges särskilt stöd i enlighet med elevernas beslutade åtgärdsprogram. (3 kap. 7 och 9–10 §§ skollagen)

Frånvaro

6. Rektorn ska se till att en utredning om en elevs frånvaro inleds om en elev bedöms ha upprepad eller längre frånvaro. Detta gäller inte om en utredning är obehövlig. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera vilka elever som bedöms ha upprepad eller längre frånvaro samt när utredningar inletts och, i förekommande fall, slutförts för respektive elev under perioden den 18 december 2025 – den 23 april 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)
7. Rektorn ska se till att när en utredning om en elevs frånvaro inletts snarast anmäla detta till huvudmannen. Rektorn ska dokumentera när respektive frånvaroutredning inletts samt när dessa anmälts till huvudmannen under perioden den 18 december 2025 – den 23 april 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:5949) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Gränsskolan i Haparanda kommun. Skolenheten omfattar grundskola årskurserna 7–9. Vid skolan går cirka 330 elever höstterminen 2025.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Gränsskolan följer gällande bestämmelser om undervisning i svenska som andraspråk, anpassad timplan för nyanlända elever, särskilt stöd och frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, mentorer och personal i elevhälsan mellan den 30 september 2025 och den 2 oktober 2025. Intervju med rektorn och biträdande rektorn har genomförts digitalt den 9 oktober 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat ett antal åtgärdsprogram, betygskataloger, sammanställning över frånvaroutredningar och frånvarostatistik. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Undervisning i svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare framgår att undervisningsgrupperna i svenska består av elever som läser svenska och elever med behov av svenska som andraspråk. Lärare som undervisar i svenska försöker anpassa undervisningen för de elever som är i behov av svenska som andraspråk men undervisningen planeras och utgår från kursplanen i svenska. Även det läromedel och de uppgifter som används i undervisningen utgår från kursplanen i svenska. Hur många elever per undervisningsgrupp som är i behov av undervisning i svenska som andraspråk skiljer sig åt mellan grupperna. Elever som är i behov av svenska som andraspråk bedöms och betygssätts i svenska som andraspråk. Enligt lärare kan skolan inte erbjuda elever undervisning i svenska som andraspråk då det inte finns någon behörig lärare i ämnet.

Rektorn uppger att orsaken till att elever med behov av svenska som andraspråk inte ges sådan undervisning utifrån kursplanen i ämnet är att de inte följt upp antalet elever som ska läsa svenska som andraspråk tillräckligt. Enligt rektorn är målsättningen att dela upp undervisningen i separata undervisningsgrupper i svenska respektive svenska som andraspråk men så har det inte blivit.

Av intervjuer med lärare, biträdande rektorn och rektorn framgår att det finns en mindre grupp nyanlända elever som ges undervisning utifrån kursplanen i svenska som andraspråk av en lärare i kommunen som besöker skolan vid två tillfällen per vecka. Utöver dessa tillfällen deltar eleverna på ordinarie lektioner enligt schema. Eleverna har utifrån detta upplägg fått så kallade anpassade scheman eftersom de inte deltar på de ordinarie lektionerna som övriga elever vid dessa två tillfällen¹.

Skolinspektionen har efter intervjun med rektorn och biträdande rektorn begärt att få ta del av ett förtydligande avseende hur många elever som bedöms och betygssätts i svenska som andraspråk samt hur många av dessa som ges undervisning utifrån kursplanen i svenska som andraspråk. Av inkommen dokumentation framgår följande. I årskurs 9 är det 20 elever som bedöms och betygssätts i svenska som andraspråk och ingen av eleverna ges undervisning utifrån kursplanen i ämnet. I årskurs 8 är det 21 elever som bedöms och betygssätts i svenska som andraspråk och 15 elever som ges undervisning utifrån kursplanen i ämnet. I årskurs 7 är det 18 elever som bedöms och betygssätts i svenska som andraspråk och det är tio elever som ges sådan undervisning.

Huvudmannen uppger i ett yttrande över Skolinspektionens tjänsteanteckning den 30 oktober 2025 att ingen legitimerad lärare i svenska intervjuades under Skolinspektionens besök. Huvudmannen uppger vidare att de flesta av de legitimerade lärarna i svenska undervisar elever med behov av svenska som andraspråk utifrån kursplanen i svenska som andraspråk. Enligt huvudmannen har skolledningen, i de fall elever inte ges undervisning utifrån kursplanen i svenska som andraspråk, inte varit tillräckligt tydliga med att lärarna ska undervisa eleverna enligt kursplanen i svenska som andraspråk.

Rättslig reglering

Undervisning i grundskolan ska omfatta ämnet svenska eller ämnet svenska som andraspråk (10 kap. 4 § skollagen). För varje ämne ska en kursplan gälla (10 kap. 8 § skollagen). För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen. Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

¹ Se rubriken Anpassad timplan för nyanlända elever för Skolinspektionens bedömning om beslut om anpassad timplan för de nyanlända eleverna.

Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier (9 kap. 1 § skolförordningen). Ämnena svenska och svenska som andraspråk har olika kursplaner (jfr Lgr22, 5 Kursplaner).

Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet samt invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev (5 kap. 14 § skolförordningen).

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. Svenska som andraspråk får därutöver anordnas som språkval i grundskolan och specialskolan, eller inom ramen för skolans val (5 kap. 15 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga och omfattande brister gällande undervisningen i svenska som andraspråk på skolan. Av utredningen framgår att det finns elever med konstaterat behov av undervisning i svenska som andraspråk, och som bedöms och betygsätts i svenska som andraspråk, men som inte ges undervisning som utgår från kursplanen i ämnet. Även om lärare försöker anpassa undervisningen i svenska för de elever som är i behov av svenska som andraspråk bedömer Skolinspektionen att det är en brist att undervisningen för dessa elever planeras och utgår från kursplanen i ämnet svenska.

Vad gäller organiseringen av undervisningen och antal elever med behov av sådan undervisning bedömer Skolinspektionen mot bakgrund av inkomna uppgifter, såväl i intervjuer som dokumentation från huvudmannen, att inte ens hälften av de elever som skolan bedömt har behov av undervisning i svenska som andraspråk ges undervisning i svenska som andraspråk utifrån gällande kursplan.

Oavsett om undervisningen organiseras genom att en lärare undervisar i båda ämnena samtidigt ska undervisningen utgå från ämnets syfte och behandla det centrala innehållet i kursplanen för respektive ämne. Att planera och genomföra undervisning utifrån två kursplaner samtidigt ställer höga krav på undervisande lärare och det är därför av vikt att huvudmannen ser till att lärare har goda förutsättningar för att bedriva sådan undervisning.

Anpassad timplan för nyanlända elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, biträdande rektorn och rektorn framgår att det finns fem nyanlända elever på skolan som ges undervisning utifrån kursplanen i svenska som andraspråk av en lärare som besöker skolan vid två tillfällen per vecka. Enligt rektorn och biträdande rektorn deltar eleverna inte på de ordinarie lektionerna enligt schema vid dessa två tillfällen, vilket bland annat är lektioner i språkval och idrott och hälsa. Eleverna har fått så kallade anpassade scheman eftersom den aktuella läraren som undervisar i svenska som andraspråk inte har möjlighet att besöka skolan andra dagar eller tillfällen.

Skolinspektionen har begärt att få ta del av kompletterande information om organiseringen av undervisningen för de nyanlända eleverna. I en inkommen komplettering den 5 november 2025 framgår bland annat följande. Det handlar om fyra elever och inte fem. Samtliga fyra elever är nyanlända varav tre av eleverna har mottagits som nyanlända på Gränsskolan, det vill säga på högstadiet. En av eleverna har mottagits som nyanländ på en annan skola på mellanstadiet. En elev går i årskurs 7, två elever går i årskurs 8 och en elev går i årskurs 9. På de övriga ordinarie lektionerna i svenska ges tre av eleverna undervisning utifrån kursplanen i svenska som andraspråk och en av eleverna utifrån kursplanen i svenska. Eleverna har tidigare haft prioriterad timplan, men eftersom beslut om prioriterad timplan endast gäller ett år har rektorn vid starten av höstterminen 2025 fattat beslut om anpassad timplan för samtliga elever. Rektorn har fattat beslutet i samråd med bland annat vårdnadshavare och elever. Eleverna har därmed haft anpassade scheman sedan starten av höstterminen 2025.

Skolinspektionen har tagit del av de fyra elevernas individuella scheman. Av dessa framgår att de ordinarie lektionerna som eleverna inte deltar på (när eleverna ges undervisning i svenska som andraspråk) är lektioner i olika ämnen eftersom eleverna går i olika klasser och årskurser. För en elev i årskurs 8 är en av lektionerna som eleven inte deltar på i och med den anpassade timplanen en lektion i ämnet idrott och hälsa.

Rättslig reglering

Med nyanländ avses den som har varit bosatt utomlands, nu är bosatt i landet, och har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet. Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 § (3 kap. 12 a § skollagen).

Rektorn får besluta att en nyanländ elev som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan ska ges undervisning som avviker från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad timplan), om rektorn efter att elevens kunskaper har bedömts enligt 12 c § eller senare, bedömer att eleven kommer att ha svårt att nå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan inom ramen för skolplikten eller motsvarande rätt till utbildning enligt 7 kap. 2 §, och eleven och elevens vårdnadshavare har samtyckt till den anpassade timplanen (3 kap. 12 h § skollagen).

En anpassad timplan ska utformas så att: 1) eleven ges undervisning i sådana ämnen och minst det antal ämnen som krävs för att nå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan, 2) ett av de ämnen som avses i 1 är idrott och hälsa, och 3) eleven ges minst den totala undervisningstid som återstår för övriga elever i den årskursen hos huvudmannen under den kvarvarande skoltiden (3 kap. 12 h 2 st. § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i rektorns hantering av beslut om anpassad timplan för nyanlända elever. Rektorn har fattat beslut om anpassad timplan för två elever som inte omfattas av bestämmelsen avseende anpassad timplan och även anpassat bort ett ämne som enligt bestämmelsen inte får anpassas bort. För att författningarnas krav avseende beslut om anpassad timplan ska vara uppfyllda ska en elev vara mottagen som nyanländ i högstadiet i grundskolan och beslutet får inte innebära att ämnet idrott och hälsa anpassas bort. Att rektorn har fattat beslut om anpassad timplan för dels en elev som inte mottagits som nyanländ på högstadiet, dels en elev som genom beslutet inte deltar i en lektion i ämnet idrott och hälsa är således en brist.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Uppmärksamma och anmäla elevers behov av särskilt stöd

Av intervjuer med lärare framgår att det finns olika sätt som lärare kan anmäla till rektorn om de undervisar en elev som trots extra anpassningar riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Exempelvis kan det ske genom att lärare anmäler detta till elevens mentor, direkt till specialpedagogen, till elevhälsan, till biträdande rektorn eller direkt till rektorn. Personal i elevhälsan deltar även på arbetslagsmöten en gång i månaden och lärare kan då göra en anmälan till elevhälsan under mötet. Lärare uppger att när lärare gör en anmälan om särskilt stöd

kommer det till rektorns kännedom via mentorerna eller personal i elevhälsan.

Av intervju med mentorer framgår att lärare kan anmäla elever för särskilt stöd till dem men det är den undervisande läraren som ansvarar för att anmäla detta till rektorn. Personal i elevhälsan och rektorn uppger att lärare ska anmäla direkt till rektorn om de undervisar en elev som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar. Rektorn och personal i elevhälsan uppger att de känner till att lärare gör en anmälan om särskilt stöd på olika sätt samt att skolans rutin för detta inte är helt tydlig och förankrad bland skolans personal. Enligt såväl personal i elevhälsan som rektorn medför detta en risk för att alla elever som riskerar F i betyg trots extra anpassningar inte anmäls till rektorn eller att en anmälan om särskilt stöd inte alltid kommer till rektorns kännedom.

Lärare uppger att de har anmält elever för särskilt stöd under vårterminen 2025 och höstterminen 2025 på något av de sätt som de beskrivit att en sådan anmälan kan göras. Det finns även elever som lärare vill anmäla för särskilt stöd men som de inte har anmält. Detta beror enligt lärarna på att det finns en begränsning i hur många elever som lärarna får anmäla under de arbetslagsmöten som personal i elevhälsan deltar på en gång i månaden. Lärare inom respektive arbetslag behöver, utifrån längden på mötet, enas om två till tre elever att anmäla för särskilt stöd. På grund av begränsningen finns därför en kö bestående av elever som lärare behöver vänta med att anmäla till nästa gång personal i elevhälsan deltar på mötet. Ingen av de intervjuade lärarna uppger att de har anmält en elev för särskilt stöd direkt till rektorn under vårterminen 2025 och höstterminen 2025. Mentorer uppger att lärare har anmält till dem att elever riskerar att få F i betyg trots extra anpassningar. Mentorerna har i dessa fall inte förmedlat informationen vidare till rektorn då de inte har fått någon anvisning om att göra det. Rektorn uppger att hen inte vet hur många eller vilka elever som har anmälts av lärare för utredningsbehov av särskilt stöd till rektorn under vårterminen 2025 och höstterminen 2025. Rektorn känner dock till att det finns en så kallad kö av elever som lärare väntar med att få anmäla.

Rektorn uppger att hen fattar beslut om att starta en utredning om särskilt stöd i samråd med specialpedagogen. Vidare är det rektorn som fattar beslut om åtgärdsprogram, men i de fall som det gäller mindre långvariga åtgärder kan specialpedagog eller speciallärare fatta beslut. Personal i elevhälsan uppger att det är rektorn som ger specialpedagogen i uppdrag att starta och genomföra utredningar om särskilt stöd.

Antal åtgärdsprogram på skolan

Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning över hur många och vilka elever som har åtgärdsprogram på skolan. Av denna framgår att det

finns 33 åtgärdsprogram på skolan varav tio åtgärdsprogram i årskurs 8 och åtta åtgärdsprogram i årskurs 9 (klasserna AB och CD). Personal i elevhälsan uppger att det utöver dessa tillkommit tre åtgärdsprogram.

Måluppfyllelsen i årskurs 8 och 9

Skolinspektionen har tagit del av betygskatalogerna för höstterminen 2024 och vårterminen 2025. Av dessa framgår bland annat följande avseende elever i årskurs 8 (klasserna AB och CD). Det finns sex elever som har fått betyget F i fem ämnen som minst och i 14 ämnen som mest (samt streck i två ämnen) vårterminen 2025. Fyra av eleverna har även fått betyget F i fem ämnen eller fler terminen dessförinnan. Det finns även några elever som fått betyget F i färre än fem ämnen i en eller två terminer. En elev har exempelvis fått betyget F i åtta ämnen en termin och i fem ämnen en termin. En annan elev har fått betyget F i tio ämnen en termin och i åtta ämnen en termin samt hade frånvaro närmare 30 procent läsåret 2024/2025.

Av intervjuer med lärare framgår att åtminstone tre av eleverna i årskurs 8 som omnämns ovan har lärare anmält för särskilt stöd under vårterminen 2025 eller höstterminen 2025. Personal i elevhälsan uppger att det har startats en utredning om särskilt stöd för en av dessa elever, men de andra två eleverna har personal i elevhälsan inte fått kännedom om. En av eleverna, som personal i elevhälsan inte fått kännedom om, har enligt lärare fortsatt hög frånvaro och inlärningssvårigheter och eleven riskerar betyget F i ett eller flera ämnen höstterminen 2025. Rektorn uppger att hen känner till att diskussioner kring denna elevs frånvaro skett, men varken elevens frånvaro eller behov av särskilt stöd har utretts. Rektorn uppger gällande en av de andra två eleverna att hen mottagit en anmälan om särskilt stöd från lärare, men rektorn har i det här fallet inte beslutat om att starta en utredning om särskilt stöd.

Avseende elever i årskurs 9 (klasserna AB och CD) framgår bland annat följande av betygskatalogerna för höstterminen 2024 och vårterminen 2025. Det finns 16 elever som har fått betyget F i fem ämnen som minst och i tolv ämnen som mest (samt streck i ett ämne) vårterminen 2025. Elva av eleverna har även fått betyget F i fler än fem ämnen höstterminen 2024. Sju av dessa har fått betyget F i tio ämnen eller fler (i de flesta fall även streck i något eller några ämnen) vårterminen 2025. Exempelvis har fyra av eleverna fått betyget F i mellan tio och tolv ämnen en termin och mellan sju och tio ämnen en termin samt i de flesta fall streck i något eller några ämnen båda terminerna. Av dessa 16 elever hade 14 elever frånvaro från cirka 30 procent upp till cirka 90 procent läsåret 2024/2025. Vidare har 14 av 16 elever fått betyget F i ett, två eller tre av ämnena engelska, svenska och matematik. Tre av eleverna har fått betyget F i samtliga tre ämnen vårterminen 2025.

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framgår bland annat följande avseende de elever i årskurs 9 som omnämns ovan. Två av eleverna har utretts för särskilt stöd och fått åtgärdsprogram höstterminen 2025. Ingen av de andra eleverna har utretts för särskilt stöd. För tre av eleverna pågår frånvaroutredningar. Lärare uppger att de har anmält åtminstone två av eleverna för särskilt stöd varav en av dessa har lärare anmält igen under höstterminen 2025, men eleven anmäldes redan när eleven gick i årskurs 7. Rektorn uppger att diskussioner har förts om eleven, men rektorn kan inte svara på om det har inkommit en anmälan om särskilt stöd. Personal i elevhälsan uppger att de via arbetslaget har pratat om eleven sedan eleven gick i årskurs 7 men de har inte fått någon information om hur det går för eleven under höstterminen 2025. Gällande den andra eleven som enligt lärare anmäls för särskilt stöd uppger rektorn att det inte inkommit en anmälan om särskilt stöd. Personal i elevhälsan uppger att de inte har fått någon information om eleven. Avseende ytterligare en elev vars måluppfyllelse nämns i stycket ovan finns det enligt lärare behov av att utreda eleven för särskilt stöd, men lärare har inte anmält eleven för särskilt stöd. Enligt rektorn har hen fått information om eleven, men har inte beslutat att starta en utredning om särskilt stöd. Personal i elevhälsan uppger att de inte har fått någon information om flera av eleverna vars måluppfyllelse nämns i stycket ovan medan vissa av eleverna har diskuterats.

Vidare uppger lärare att, utöver eleverna i årskurs 8 och 9 vars måluppfyllelse ovan redogörs för, finns ytterligare elever som lärare har uppmärksammat riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar. Det handlar bland annat om två elever som enligt lärare är i den så kallade kön för att anmälas till elevhälsan. Lärare ger även exempel på två andra elever som är i behov av att utredas för särskilt stöd men som inte anmäls för särskilt stöd. Vidare uppger lärare att det finns en elev som läsåret 2024/2025 hade åtgärdsprogram men som inte har det längre. Lärare har höstterminen 2025 anmält eleven för särskilt stöd igen. Rektorn uppger att hen känner till att det finns utmaningar för eleven och att eleven egentligen borde ha fått annat särskilt stöd inom ramen för ett åtgärdsprogram i stället för att avsluta åtgärdsprogrammet. Enligt rektorn pågår ingen utredning om särskilt stöd för eleven, men eleven kan vara i fortsatt behov av särskilt stöd.

Enligt rektorn finns det 26 elever som riskerar att inte nå behörighet till ett nationellt program på gymnasiet totalt sett i årskurs 9.

Uppföljning av elevers måluppfyllelse

Av intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framgår att det inte finns några organiserade forum eller diskussioner kring elevers individuella måluppfyllelse, såväl nuvarande som tidigare, på skolan. Det

finns ingen i skolans personal som ansvarar för att följa upp och eventuellt uppmärksamma elever som fått betyget F i flertalet ämnen sedan tidigare i relation till elevernas nuvarande måluppfyllelse.

Vidare framgår av intervjuer med lärare och personal i elevhälsan att frånvaro påverkar elevernas måluppfyllelse negativt och att skolsituationen avseende låg måluppfyllelse och hög frånvaro ser likadan ut nu som läsåret 2024/2025 för flera elever². Såväl personal i elevhälsan som rektorn uppger att elever som har fått betyget F i flera ämnen tidigare och som fortsatt riskerar att få betyget F i något eller några ämnen borde ha utretts för särskilt stöd.

Ge särskilt stöd i enlighet med åtgärdsprogram

Av ett åtgärdsprogram, daterat den 18 februari 2025, framgår att aktuell elev ska arbeta med resurslärare i matematik och svenska vid åtta tillfällen per vecka. Av intervjuer med såväl personal i elevhälsan som rektorn framgår att åtgärden är fortsatt gällande men att det inte finns någon resurslärare i matematik höstterminen 2025 och att eleven därmed inte ges särskilt stöd i enlighet med den beslutade åtgärden.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Vem som är anmälningsskyldig beror på i vilket sammanhang stödbehovet blir känt. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som

² Se rubriken Frånvaro för Skolinspektionens bedömning avseende skolans arbete med att utreda frånvaro.

läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. Med uttrycket "andra svårigheter i sin skolsituation" avses sådana situationer där en elev behöver särskilt stöd även om det just då inte finns anledning befara att han eller hon inte ska nå de kunskapskrav som minst ska nås (prop. 2009/10:165, s. 664).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § skollagen).

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för bland annat följande. Att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar, särskilt stöd samt den hjälp de behöver (Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Brister i att anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga och omfattande brister i skolans arbete med särskilt stöd. Det finns brister i skolans arbete med att uppmärksamma, anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd.

Av utredningen framgår att det finns elever, som trots att de getts extra anpassningar, riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas men som inte har anmälts av lärare till rektorn. Vidare framgår att det finns elever som lärare är av uppfattningen att de har anmält för särskilt stöd, men där rektorn är av uppfattningen att lärare inte har anmält

dessa elever. Det finns även en kö med elever som lärare väntar på att få anmäla till personal i elevhälsan.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det finns ett 20-tal elever i årskurserna 8 och 9 (klasserna AB och CD) som har fått betyget F i flera ämnen, i de flesta fall i två terminer i rad, och som höstterminen 2025, av olika anledningar, fortsatt riskerar att få betyget F i ett eller flera ämnen. Majoriteten av dessa elever har inte anmälts till rektorn, eller mottagits som anmälda av rektorn, och rektorn har heller inte startat någon utredning om särskilt stöd. Eleverna har haft låg måluppfyllelse i åtminstone ett läsår, i några fall två läsår, och har det fortsättningsvis. Den låga måluppfyllelsen över tid talar för att eleverna kan vara i behov av särskilt stöd och att förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd har uppfyllts.

Av utredningen framgår att skolans arbetssätt och rutiner avseende särskilt stöd inte är tydliga och förankrade hos skolans personal. Bland annat finns olika uppfattningar avseende hur lärare ska göra en anmälan om särskilt stöd och till vem. Det är också oklart hur och när rektorn får kännedom om en sådan anmälan. Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av detta att skolan inte har ett arbetssätt som säkerställer att en anmälan görs till rektorn och tas emot som en sådan av rektorn. Av utredningen framgår även att skolan saknar rutiner för att följa upp och uppmärksamma elever som har fått F i betyg i flera terminer i rad och som kan behöva särskilda stödåtgärder. Det finns inte någon personal som har en överblick av elevers individuella måluppfyllelse över tid. Då denna överblick saknas innebär det att elevers stödbehov inte blir kända i andra sammanhang än om lärare under pågående läsår anmäler detta till rektorn. Som konstateras ovan gör lärare inte alltid en anmälan om behov av utredning om särskilt stöd och det stora antalet elever med låg måluppfyllelse indikerar också att fler anmälningar borde ha gjorts. Eftersom rutiner kring hur personal ska uppmärksamma och anmäla eventuellt behov av särskilt stöd till rektorn inte är tydliga finns en uppenbar risk att elevers eventuella behov av särskilt stöd inte utreds. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. I detta ligger också att se till att det finns fungerande rutiner för hur information om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd ska anmälas till rektorn och vad som gäller när personal uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd.

Vidare framgår av utredningen att även i de fall som rektorn har tagit emot en anmälan om särskilt stöd, har rektorn inte i samtliga fall sett till att starta en utredning om elevens behov av särskilt stöd, vilket är en brist. Det är enligt skollagen inte frivilligt för rektorn att välja mellan att starta eller att inte starta en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om att en

elev kan vara i behov av särskilt stöd inkommit. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd utreds. Skyldigheten att se till att elevers behov av särskilt stöd utreds gäller såväl när elever befaras att inte uppfylla betygskriterierna som när eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att verksamheten inte uppfyller skollagens krav i fråga om anmälnings- och utredningsskyldighet avseende särskilt stöd. Bristerna försvårar möjligheterna för ett stort antal elever att kunna uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Brister i att ge särskilt stöd i enlighet med åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att särskilt stöd inte ges i enlighet med beslutade åtgärdsprogram. I ett av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår åtgärder som enligt skolans personal inte ges till aktuell elev på grund av att det inte finns resurser till åtgärderna som anges i åtgärdsprogrammet.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolans arbete med att utreda elevers frånvaro

Av intervjuer med mentorer och rektorn framgår bland annat följande. Det ingår i mentorernas uppdrag att inleda och genomföra utredningar om frånvaro. Personal i elevhälsan följer upp elevers frånvaro och är mentorerna behjälpliga att besluta när och för vilken elev som frånvaron behöver utredas. Frånvaro utreds genom så kallade frånvarokartläggningar vid frånvaro om 20 procent och utredningar om problematisk frånvaro vid frånvaro om 40 procent. Såväl frånvarokartläggningar som utredningar om problematisk frånvaro syftar till att ta reda på orsaken till frånvaron och besluta om närvarofrämjade åtgärder. Oavsett om det handlar om att genomföra en frånvarokartläggning eller en utredning om problematisk frånvaro är elev, vårdnadshavare och elevhälsan delaktiga. Vid beslut om närvarofrämjande åtgärder är personal i elevhälsan involverade.

Skolinspektionen har tagit del av frånvarostatistik för läsåret 2024/2025 för årskurs 7 och 8, det vill säga för elever som går i nuvarande årskurs 8 och 9. Frånvarostatistiken avser samtliga elever och undervisningsgrupper i dessa årskurser. Av denna framgår att totalt 25 elever som går i nuvarande årskurs 8 hade frånvaro överstigande 20 procent. För elever i nuvarande årskurs 9 var antalet 52 elever med sådan frånvaro. Av eleverna i årskurs 8 hade sex elever frånvaro över 30 procent och fyra elever mellan 40 och närmare 80 procent. Av eleverna i årskurs 9 hade 13 elever över 30

procent, åtta elever över 40 procent, tre elever över 50 procent och sex elever mellan 60 och som mest cirka 90 procent frånvaro.

Av inkommen information avseende frånvaroutredningar framgår att det under läsåret 2024/2025 genomfördes totalt 15 frånvaroutredningar på skolan. Av eleverna vars frånvaro redogörs för i stycket ovan har frånvaron utretts för tre av eleverna i årskurs 8 och för nio av eleverna i årskurs 9.

Avseende hur många frånvaroutredningar som har inletts höstterminen 2025 framgår av intervju med mentorer att en frånvaroutredning avser att inledas avseende en elev i årskurs 9. Av intervju med rektorn framgår att utredningar om frånvaro pågår för tre elever i årskurs 9.

Av intervju med mentorer framgår att det finns elever i årskurserna 8 och 9 (i klasserna AB och CD) som under läsåret 2024/2025 och höstterminen 2025 har haft cirka 20–40 procents frånvaro eller mer och där orsaken till frånvaron antingen till viss del eller inte alls är känd. Det finns åtminstone 17 elever i dessa årskurser och klasser med sådan frånvaro där orsaken inte är klarlagd. Det har inte inletts någon frånvaroutredning för dessa elever. Det finns även andra elever som är eller har varit frånvarande, men i dessa fall är orsaken till frånvaron känd.

Av intervjuer med lärare och mentorer framgår att flera av eleverna i årskurs 8 och 9 (klasserna AB och CD) som hade upprepad eller längre frånvaro läsåret 2024/2025 fortsatt har frånvaro även under höstterminen 2025. Mentorer uppger att vissa av eleverna även har haft upprepad eller längre frånvaro under läsåret 2023/2024. Såväl lärare, mentorer som personal i elevhälsan uppger att frånvaron påverkar elevernas måluppfyllelse negativt och att en orsak till att det beslutades om så många F i betyg läsåret 2024/2025 i flera fall är att eleven har varit frånvarande.

Av betygskatalogerna för läsåret 2024/2025 framgår att det bland annat, gällande klasserna AB och CD i årskurs 8 och 9, finns åtminstone sex elever som fått betyget F i några eller flera ämnen samt hade frånvaro mellan cirka 20 och cirka 60 procent förra läsåret. Av intervjuer med skolans personal samt av inkommen dokumentation framgår att frånvaron inte utretts för någon av dessa elever. Som minst har en elev fått betyget F i två ämnen och hade frånvaro om cirka 30 procent. Som mest har en elev fått betyget F i elva ämnen och streck i fem ämnen samt hade frånvaro om cirka 60 procent. För åtminstone en av eleverna är orsaken till frånvaron inte känd och situationen har sett likadan ut sedan läsåret 2024/2025.

Rektorn uppger att hen inte är involverad i arbetet med att inleda och genomföra frånvaroutredningar eller vid beslut om vilka åtgärder som ska vidtas i samband med att frånvaron har utretts. Däremot kan rektorn informeras under det pågående arbetet. Gällande skolans arbetsätt med frånvarokartläggningar respektive utredningar om problematisk frånvaro

uppges rektorn att begreppen kan upplevas förvirrande och att arbetssättet inte är helt tydligt. Enligt rektorn bör ingen skillnad göras kring utredningar utifrån olika frånvaroprocent och heller inte utifrån vilken typ av åtgärd som ska vidtas.

Avseende frånvaro på individnivå känner rektorn inte till om och i sådana fall vilka elever som är frånvarande och om eller för vilka elever en frånvaroutredning borde ha inletts. Rektorn uppges däremot att det kan vara så att det borde ha inletts utredningar om frånvaro eller särskilt stöd för elever med låg måluppfyllelse i kombination med upprepad eller längre frånvaro. Detta gäller enligt rektorn även elever med upprepad eller längre frånvaro där orsaken antingen inte är känd eller till viss del är känd.

Anmäla till huvudmannen när en utredning om frånvaro inleds

Enligt inskickad dokumentation inför Skolinspektionens tillsynsbesök framgår att huvudmannen får kännedom om inledda frånvaroutredningar vid slutet av varje termin. Vid dessa tillfällen anmäler rektorn till huvudmannen för vilka elever en frånvaroutredning inletts.

Av intervju med rektorn framgår att skolans rutin avseende att anmäla till huvudmannen när en frånvaroutredning inletts är att anmäla dessa vid slutet av respektive termin. Under höstterminen 2025 har dock en ny e-tjänst införts genom vilken det ska vara möjligt att anmäla till huvudmannen direkt när en frånvaroutredning inleds. Denna e-tjänst är däremot inte i bruk än och uppskattningsvis ska den kunna användas inom några veckor. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök har rektorn inte anmält att någon frånvaroutredning inletts till huvudmannen, även om två frånvaroutredningar inletts och är pågående, med hänvisning till att e-tjänsten ännu inte går att använda.

Vidare uppges rektorn att hen hittills fått information från personal i elevhälsan när en frånvaroutredning inletts, men att detta är något som behöver förbättras då rektorn behöver få en bättre koll på när frånvaroutredningar inleds.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola fullgör sin skolgång (7 kap. 22 § skollagen).

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att arbetet med att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till (prop. 2017/18:182 s. 56).

I förarbetena anges vidare att det i vissa fall kan räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, t.ex. bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. Detta förutsätter att både skolpersonal och personal inom elevhälsan har kunskap om riskfaktorer för frånvaro, om upptäckt och åtgärder samt kännedom om beprövad erfarenhet och forskning om frånvaro (prop. 2017/18:182 s. 59 f.).

Även om rektorn är den som är bäst lämpad att ansvara för att en utredning av frånvaro genomförs är det av vikt att huvudmannen får information om elevers frånvaro. Syftet med regleringen är att huvudmannen ska kunna stödja skolan i arbetet med att tillgodose elevens rätt till utbildning. Att huvudmannen får information om en elevs upprepade eller längre frånvaro kan i vissa fall innebära att adekvata åtgärder kan sättas in tidigare vilket i sin tur kan leda till att en elev inte behöver fastna i ett negativt mönster av frånvaro. Sådana åtgärder kan t.ex. innebära kostnader för utbildning i hemmet eller på annan lämplig plats under en viss tid. Huvudmannen har även ett kontinuerligt ansvar för att se över sin resursfördelning så att skolan ges möjlighet att sätta in de åtgärder som behövs för att eleven ska kunna fullgöra sin skolplikt (prop. 2017/18:182 s. 62–63).

Skolinspektionens bedömning

Brister i skolans arbete med att utreda elevers frånvaro

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga och omfattande brister i skolans arbete med att utreda orsakerna till elevers frånvaro. Även om skolan, vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök, hade inlett två frånvaroutredningar under höstterminen 2025 och 15 frånvaroutredningar under läsåret 2024/2025 konstaterar Skolinspektionen att det finns ett stort antal elever på skolan som har en omfattande frånvaro men där en frånvaroutredning inte har inletts trots att orsaken till frånvaron inte är känd. Eleverna har i vissa fall haft upprepade eller längre frånvaro under två

läsår och frånvaron fortsätter även under höstterminen 2025. I dessa fall har det inte framkommit att en frånvaroutredning skulle vara obehövlig.

Skolinspektionen konstaterar att flera av eleverna som har haft upprepad eller längre frånvaro under läsåret 2024/2025 även har fått betyget F i några eller flera ämnen i åtminstone en eller två terminer. Såväl den bristande måluppfyllelsen som frånvaron är känd för skolans personal, men varken frånvaron eller elevernas eventuella behov av särskilt stöd har utretts³.

Även om skolans personal skiljer mellan så kallade frånvarokartläggningar och utredningar om problematisk frånvaro bedömer Skolinspektionen att båda är att betrakta som en frånvaroutredning. Däremot framkommer det att de olika begreppen för utredningar och skolans arbetssätt avseende att utreda orsaken till elevers frånvaro inte är tydligt förankrat bland skolans personal. Det är heller inte tydligt hur och när det kommer till rektorns kännedom att en frånvaroutredning har inletts och rektorn är inte involverad i arbetet med frånvaroutredningar. Det är rektorn som i varje enskilt fall ska avgöra om en elev har upprepad eller längre frånvaro och om så är fallet se till att en utredning om en elevs frånvaro kommer till stånd oavsett om det rör sig om giltig eller ogiltig frånvaro.

Skolinspektionen vill även framhålla att syftet med en frånvaroutredning är att kartlägga orsaken till frånvaron och utifrån kartläggningen komma fram till åtgärder så att eleven ökar sin närvaro i skolan. Att frånvaroutredningar inte genomförs kan leda till att åtgärder för att komma till rätta med frånvaron uteblir och att elevernas rätt till utbildning inte tillgodoses.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att verksamheten inte uppfyller skollagens krav avseende utredning om frånvaro. Skolinspektionen bedömer att bristerna är allvarliga mot bakgrund av att det vid skolan finns ett stort antal elever som har upprepad eller längre frånvaro, i många fall i kombination med låg måluppfyllelse, och att bristerna har pågått under en längre tid.

Brister i att anmäla till huvudmannen när en frånvaroutredning inletts

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister avseende att rektorn snarast ska anmäla till huvudmannen när en utredning om en elevs frånvaro inletts. Av utredningen framgår att utredningar om frånvaro anmäls till huvudmannen i slutet av respektive termin. Detta är inte att betrakta som att anmäla dessa snarast i enlighet med skollagen. Pågående utredningar om elevers frånvaro, som har inletts under höstterminen 2025, har inte heller anmälts till huvudmannen när dessa har inletts, vilket är en brist. Skolinspektionen konstaterar att det som rektorn har uppgett gällande skolans nya rutin avseende hur utredningar om frånvaro ska anmälas till huvudmannen framöver visserligen kommer att underlätta för

³ Se även under rubriken Särskilt stöd ovan.

rektorn att snarast göra detta. Av utredningen framgår dock att det för rektorn inte är tydligt när och hur hen får information om att en frånvaroutredning har inletts, vilket medför en risk att inledda frånvaroutredningar ändå inte anmäls till huvudmannen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom Haparanda kommuns verksamhet vid Gränsskolan inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Haparanda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att de brister som påtalas i föreläggandet allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Denna bedömning görs mot bakgrund av att verksamheten brister i förhållande till krav i författningarna som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Bristerna avseende såväl undervisningen i svenska som andraspråk som arbetet med särskilt stöd och frånvaro är allvarliga och berör många elever. Det finns brister i verksamheten avseende att uppmärksamma, anmäla och utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd. Det rör sig om ett stort antal elever som har haft låg måluppfyllelse över tid utan att de har uppmärksammats eller utretts för särskilt stöd. Bristerna medför en uppenbar risk att elever inte ges det särskilda stöd som de har rätt till. Verksamheten brister också i att utreda orsaker till elevers frånvaro och att anmäla till huvudmannen när frånvaroutredningar inleds. Det är grundläggande att skolan agerar för att motverka frånvaro hos elever eftersom upprepad eller längre frånvaro innebär att elever inte får den utbildning som de har rätt till. Bristerna avseende särskilt stöd och frånvaro har pågått under en längre tid. Vidare medför bristerna i undervisningen i svenska som andraspråk att många elever inte får undervisning i enlighet med syftet och det centrala innehållet i kursplanen i ämnet. Rektorn har därtill fattat beslut om anpassad timplan för ett antal nyanlända elever utan att beslutet är förenligt med författningarnas krav. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövt. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 1 500 000 kronor.

X Agneta Broberg

Beslutsfattare
Signerat av: Agneta Broberg

X Julia Wuotila

Föredragande
Signerat av: Julia Wuotila

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Jessika Andersson, regionjurist Ellen Delby Susic samt enhetschef Joakim Blomberg medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet i stället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.